

VUURDOOP IN URUZGAN

PanzerHaubitze 2000NL zet M109 in schaduw

Met een grotere vuurkracht, een betere bepantsering en de mogelijkheid om veel meer granaten mee te kunnen nemen, blijkt de Panzer-Haubitze 2000NL een uitstekende opvolger van de M109 A2/90". Nauwelijks ingestroomd, wachtte de nieuwe stukken geschut hun eerste opdracht in het zanderige en snikhete Afghanistan. Maar voor het zover was, moesten er nog wel enkele hobbels worden genomen.

In dit artikel beschrijft opperwachtmeester M. O. van de 14^e Afdeling Veldartillerie zijn ervaringen, opgedaan bij *battlegroup* van de *Task Force* Uruzgan I (TFU-1). Hij is betrokken bij de eerste inzet van de PanzerHaubitze2000 (PzH) tijdens operatie 'Medusa'. Hij schrijft over de voorbereidingen, het transport en de inzet van het moderne artilleriestuk.

De kandidaten

Het is begin 2006 als, de van Duitse makelij zijnde, PzH2000 instroomt bij de A-Batterij van de 14^e Afdeling veldartillerie. Het is het resultaat van een opvolgingsproject voor de M109 A2/90", dat in 1998 werd opgestart. Na dertig jaar is het chassis van de M109 afgeschreven en zijn reserveonderdelen een schaars product geworden. Een grondige marktverkenning levert aanvankelijk vier potentiële kandidaten op. Het gaat hierbij om de Britse AS90, de Zuid-Afrikaanse G6, de PzH2000 en de Amerikaanse Crusader. Deze laatste heeft echter het niveau van de tekentafel nooit achter zich kunnen laten. Na een uitvoerige analyse van de prospectussen is de Duitse kandidaat favoriet. Hierbij springt het geavanceerde *shoot & scoot*-principe in het oog. Binnen dertig seconden nadat de PzH in stelling komt, is deze vuurgereed. In de eerste negen seconden zijn drie schoten te plaatsen en binnen een minuut zelfs tien stuks. Na het vuren blijkt weinig tijd nodig om weer te vertrekken, nog voordat de tegenstander de afvuurlocatie heeft kunnen achterhalen. Het in stelling komen, schieten, en uit stelling gaan, kan in twee minuten gebeuren doordat het stuk eigen richting- en plaatsbepalende apparatuur heeft. Uiteindelijk valt de keuze mede daardoor op de PzH2000. Niet veel later zet Nederland de eerste PzH's in tijdens (TFU-1).

Omscholing in sneltreinvaart

Het personeel van het A-peloton van genoemde batterij krijgt een omscholing op de PzH, gevolgd door trainingen om zo snel mogelijk gereed te zijn voor een inzet in Afghanistan. Tegelijkertijd stroomt het vuurleidingssysteem *Advanced Fire Support Information System* (AFSIS-2) in bij de artillerie. Ondanks de steun van alle kanten, valt het niet mee om deze twee nieuwe systemen in korte tijd onder de knie te krijgen. Het uitfilteren van onvolkomenheden in de computerprogramma's van zowel de PzH2000NL als het eigenlijk nog niet helemaal gereed zijnde AFSIS-2, werken hierbij niet in ons voordeel. Wel een positief is, dat het project AFSIS-2 in een stroomversnelling terechtkomt om zo snel mogelijk iets werkbaars op de mat te leggen. Het mooie van dit nieuwe programma is dat de bouw in licentie bij de KL gebeurt. Dit maakt het veel simpeler om aanpassingen snel door eigen programmeurs te verwerken. Bij de PzH2000NL is het oplossen van problemen omslachtiger in verband met de garantievooraarden van fabrikant Kraus Maffei Wegmann.

Amerikanen springen bij

Het plan is om na de politieke besluitvorming de PzH's met een Antonov 124 rechtstreeks op Tarin Kowt in te vliegen. De vliegstrip op Tarin Kowt laat dit echter niet toe, waardoor we uitwijken naar Kandahar *AirField* (KAF). De slechte conditie waarin de vliegstrip verkeert, laat ook hier geen landing van de Antonov 124 toe. De Amerikanen willen ons steunen met de inzet van een vracht/passagiersvliegtuig. Het gaat hierbij om een C-17 met toestemming tot het landen op KAF. Op dat moment komt echter de vereiste certificering van de PzH om de hoek kijken, een procedure die

dan ook meteen wordt opgestart. Het bezorgt heel wat mensen kopzorgen om de certificering tijdig rond te krijgen, maar het is ze wel gelukt. De PzH vertrekt via Ramstein naar KAF en komt, net na ons acclimatiseringsprogramma aan, precies op tijd. De verplaatsingsuitrustingen en wapens vliegen samen met het personeel in één vliegtuig via Kabul naar KAF. De rest van de uitrusting komt op een vrachtschip via Pakistan naar KAF. Al met al blijkt het een hele toer om alles tijdig in het inzetgebied te krijgen.

Eerste succesvolle inzet

Tijdens ons acclimatiseringsprogramma merken we dat *Regional Command (RC) South* zeer geïnteresseerd is in aankomstdata en inzetmogelijkheden van de PzH's. Dit leidt uiteindelijk tot inzet in de provincie Kandahar tijdens operatie 'Medusa', ter ondersteuning van de Canadezen en Amerikanen. In de aanloop naar deze operatie moeten we in enkele dagen alles gereed hebben voor vertrek. Dit betekent voor ons dag en nacht doorwerken. Voor het luchtvervoer van munitie gelden de regels van de *International Air Transport Association (IATA)* die het vervoer door de lucht haast onmogelijk maakt. Uiteindelijk lukt het toch om met intern luchttransport alles van Kabul op KAF te krijgen. Naast waterschade in een van de PzH's waarbij we niet direct reservedelen voorhanden hebben, blijkt ons eerste optreden een mobiel optreden terwijl AFSIS-2 op de basis zou worden geïnstalleerd. Om de opdracht toch te kunnen uitvoeren, gebruiken we een extra meegenomen mobiel AFSIS-2 systeem dat in elk voertuig (met radio's) kan worden ingebouwd.

In Kandahar vinden we voor dit vuurleidingselement een YPR-CO met .50. Voorts moeten we naast wapens, radio's en een uitrustingspakket op zoek naar materiaal om minimaal twee weken in het veld te kunnen overleven, zoals veldbedden en grote afdekzeilen om onder te slapen. Voor wat betreft de communicatie met de Canadezen, in het bijzonder die met hun voorwaartse waarnemers, blijkt ook nog een hindernis te nemen omdat onze radiosystemen niet compatibel zijn. De oplossing hiervoor is dat we in de stelling van het Canadese artillerie peloton (uitgerust met 155 mm M777) middels een ABA-verbinding in ons voertuig krijgen.

Tijdens operatie 'Medusa' is de samenwerking met de Canadezen goed. We laten hun infanterie het nut van grondgebonden vuursteun zien. Nadat de Canadezen in de eerste dagen mensen verliezen bij intensieve vuurgevechten met de Taliban, gaan ze veel meer gebruik maken van zowel grond- als luchtgebonden vuursteun. Door te verplaatsen tot contact (*move to contact*), lokt de infanterie de vijand uit zijn schuilplaats, houdt deze gebonden en valt ze dan aan middels de drill opsporen, binden en uitschakelen (*find, fix and strike*). Deze aanpak behoedt de Canadezen voor grotere verliezen.

Slechte 'wegen'

Na operatie 'Medusa' die voor ons 2½ week duurt, gaan we terug naar Kandahar. Daar zijn we een week bezig met onderhoud en maken ons gereed voor verplaatsing naar Tarin Kowt. Aanvankelijk staat het vervoer van de PzH's over de weg op diepladers gepland. Maar deze zouden het op bepaalde gedeeltes van het traject niet trekken wat weer tot oponthoud zou leiden. Daarom rijden de PzH's zelfstandig achter de dieplader aan. Dit verloopt zonder problemen. De route en verplaatsing van twee PzH's van Tarin Kowt naar Dehrawod is wat lastiger. De route is op sommige plaatsen erg smal en er moet hier en daar zelfs springstof aan te pas komen om de doorgang mogelijk te maken. Aangekomen op de basis, gaan we aan de slag om de infrastructuur voor de PzH's in orde te krijgen. Hoe groot en snel het geschut ook is, het heeft snel last van de warmte. Het gaat om uiterst moderne apparatuur, maar het nadeel is wel dat al de ingebouwde computers niet functioneren zonder goede koeling. Het monteren van de beloofde airconditioning blijkt de oplossing. Dit is tijdens TFU-2 dan ook gerealiseerd.

Ompakken containers

Naast het werk aan de infrastructuur moeten we ook al onze PGU, uitrustingspakket, wapens en optiek weer bij elkaar zien te krijgen. Door het, voor vertrek, ompakken van de containers van ondermeer PGU, wapen- en optiekkisten in Coevorden en Soesterberg is flink wat geld bespaard. Het resultaat is echter dat het, waarschijnlijk nog versterkt door miscommunicatie tussen personeel in Kabul, KAF en Uruzgan, weken duurt voordat we de meeste spullen terughebben. Maar heel wat spullen waaronder optiek en radio's zijn voor ons nooit boven water gekomen doordat iedereen zijn spullen aan het zoeken was en er zaken 'herverdeeld' zijn. De hele verplaatsing en het weer bij elkaar

krijgen van al het materieel verloopt mede daardoor veel moeizamer dan ik vooraf had verwacht. Zoals ik ernaar kijk, zou er met een eigen container per peloton of eenheid veel ergernis en verlies van uitrusting zijn voorkomen. Op de lange duur zouden we mijns inziens wellicht goedkoper zijn uitgeweest.

Goed werk kunnen doen

Gedurende de uitzending zijn we regelmatig betrokken bij voorvallen die zowel op als buiten de twee bases spelen. Zo reageren we bij aanvallen met 105 mm-raketten door terug te schieten met zowel licht- als brisantgranaten. Het is echter heel lastig om het punt te bepalen vanwaar de tegenstander 105 mm-raketten lanceert en dan op korte termijn te reageren met gebruikmaking van waarnemers of *Remotely Piloted Vehicle's* (RPV's), want je moet natuurlijk wel de juiste mensen en uitrusting uitschakelen. Verder leveren we, indien nodig, vuursteun bij aanvallen op patrouilles. Ook bij aanvallen op de *Forward Operating Bases* (FOB's) Poentjak en Volendam worden we ingezet en kunnen we goed werk verrichten in het voordeel van eigen troepen. Het is lang geleden dat de vuursteun de manoeuvre tijdens een operatie met letale vuren heeft gesteund. De manoeuvre is gewend om problemen in eerste instantie zelf op te lossen. Ze moeten nog wennen aan het gegeven dat de oude langzame inflexibele artillerie is vervangen door snelle en moderne systemen als de PzH, AFSIS-2 en de Fennek. De artillerie is hiermee in staat heel snel op de wensen van de manoeuvre in te spelen.

Na een korte gewenningsperiode zijn de manoeuvre-eenheden helemaal om en is de grondgebonden vuursteun een welkome ondersteuning. Wij zijn 24 uur per dag, zeven dagen per week bij elk weertype inzetbaar en dat ligt bij een luchtwapen anders. Ik denk dan ook dat we in de toekomst de manoeuvre effectief kunnen blijven steunen zowel in het letale als non-letale vlak. Des te meer we met elkaar werken en trainen, des te beter het zal gaan. Een juiste inzet van de grondgebonden vuursteun kan veel slachtoffers aan eigen zijde voorkomen en de vijand op grote afstand uitschakelen of verdrijven.

Even uitblazen op Kreta

Na een enerverende periode komt ook voor ons de terugkeer naar Nederland in zicht. Na de overdracht vertrekken we, door het slechte weer een paar dagen later dan gepland, naar Kreta. Eigenlijk wil iedereen dan direct naar huis. De ervaring heeft echter ook mij geleerd dat het goed is om eerst even in een rustige en ongevaarlijke omgeving onder het genot van een drankje bij te praten en wat te ontspannen. Dit maakt de overgang minder rigoureuus wanneer je na een uitzending weer thuis het gewone leven instapt.

Improviseren en pionieren

Ik zal de uitzending TFU-1 niet snel vergeten en ben een hele ervaring rijker, want dat is de charme van het als één van de eersten een inzetgebied ingaan. Improviseren en pionieren daar gaat het om, ook al valt dat niet altijd mee en heb je het idee dat sommige dingen echt beter kunnen. Hierbij ben ik natuurlijk niet de *Deployment Task Force* (DTF) vergeten die al voor ons, onder primitieve omstandigheden, in Uruzgan aan de slag waren. We zijn erg tevreden met de PzH, hij is snel, accuraat en je kunt er in korte tijd veel granaten mee op het doel leggen.

Maar natuurlijk zijn we er nog niet, er zitten nog wat kinderziektes in waar we druk mee zijn. Verder zijn we ondermeer bezig met verbeteringen aan het geschut zoals een andere affuit voor de torendakmitrailleur, meer opbergruimte voor PGU in de vorm van een bak aan de achterkant van de toren en een betere koeling van al de computersystemen. De Leopard-2 heeft ook een hele ontwikkeling doorgemaakt voordat de Leo2-A6 uitkwam, zo zie ik dat ook bij AFSIS-2. We hebben nu een werkbare uitvoering maar het is nog niet optimaal. Was het dan wel verstandig om meteen dit nieuwe materieel in te zetten? Jazeker, nu is alles in een stroomversnelling terecht gekomen. Alle kinderziektes en oneffenheden komen nu veel sneller boven water, worden onderkend en aangepakt. We zijn ook druk bezig met de lange-dracht-munitie waarbij er nog wat zaken zijn die verder getest en uitgewerkt moeten worden voor we die zonder problemen overal kunnen inzetten.

Schipperen

Na een paar weekjes welverdiende rust beginnen we in januari 2007 weer te werken. Zoals meerdere eenheden van TFU-1 hebben ook wij geen materiaal meer omdat we alles daar moesten achterlaten voor volgende rotaties. Dit betekent dat we behoorlijk moeten schipperen met het materiaal binnen de eenheid om het O&T-programma (Opleiden & Trainen) en de oefeningen in opwerking van NRF-10 (januari 2008 tot en met juni 2008) goed te laten verlopen. We leren daarmee leven.

door ow M. O., A-pel 14 Afdva

Bron : De Onderofficier nummer 7 – juli 2007